

SALOMO RAKENNUTTAA TEMPELIN

1. Kertomuksen taustatietoja

Jo Daavid oli suunnitellut rakentavansa Jumalalle temppelin Jerusalemiin monta sataa vuotta vanhan ilmestymäjän sijaan. Mutta Jumala itse oli valinnut temppelinä rakennuttajaksi Daavidin pojan, kuningas Salomon. Hän puhui profeetta Naatanin kautta Daavidille: "Kun sinun päiväsi ovat päättyneet ja sinä lepää isiesi tykönä, korotan minä sinun seuraajaksesi jälkeläisesi, joka lähtee sinun ruumiistasi; ja minä vahvistan hänen kuninkuutensa. Hän on rakentava huoneen minun nimelleni, ja minä vahvistan hänen valtaistuimensa ikuisiksi ajoiksi. Minä olen oleva hänen isänsä ja hän minun poikani, niin että, jos hän tekee väärin, minä rankaisen

häntä ihmisvitsalla ja niin kuin ihmislapsia lyödään; mutta minun armoni ei poistu hänestä, niin kuin minä poistin sen Saulista, jonka minä poistin sinun tieltäsi. Sinun sukusi ja kuninkuutesi pysyvät sinun edessäsi iäti, ja sinun valtaistuimesi on oleva iäti vahva." 2 Sam. 7:12–16.

a) Kertomuksen tapahtumapaikka
Jerusalem

b) Ajallinen yhteys muihin kertomuksiin
Oli kulunut 480 vuotta siitä, kun Israelin kansa oli lähtenyt Egyptistä ja 4 vuotta siitä, kun Salomosta oli tullut kuningas. "Neljäntenäsadantena kahdeksantenakymmenentenä vuotena siitä, kun israelilaiset olivat lähteneet Egyptin maasta, neljäntenä vuotena siitä, kun Salomo oli tullut Israelin kuninkaaksi, alkoi hän rakentaa temppeliä Herralle." 1 Kun. 6:1. Temppelin rakentaminen kesti 7 vuotta. (Omaa linnaansa Salomo rakennutti 13 vuotta)

Salomon temppeli vihittiin käyttöön n. vuonna 958 eKr.

c) Kertomuksessa esiintyvät henkilöt
Kuningas Salomo ja Tyyron kuningas, Hiiram. Tyyro oli kaupunki Välimeren rannalla, Galilean pohjoispuolella, Foinikiassa nykyisen Libanonin alueella.

d) Vieraat termit

2. Itse kertomus Raamatusta

1 Kun. 5:1-18, 6:1-14 ja 1 Kun. 8:1-15

Temppelin rakennuspuut uitetaan Tyyrosta

Hiiram, Tyyron kuningas, lähetti palvelijoihinsa Salomon luo, kuultuaan, että hänet oli voideltu kuninkaaksi isänsä sijaan; sillä Hiiram oli aina ollut Daavidin likeinen ystävä. Salomo lähetti Hiiramille tämän sanan: "Sinä tiedät, ettei minun isäni Daavid voinut rakentaa temppeliä Herran, Jumalansa, nimelle niiden sotien tähden, joilla häntä joka puolelta ahdistettiin, kunnes Herra oli laskenut viholliset hänen jalkojensa alle. Mutta nyt Herra, minun Jumalani, on suonut minun päästä rauhaan joka taholla; ei ole vastustajaa eikä vaaran uhkaa. Sen tähden minä aion rakentaa temppelin Herran, Jumalani, nimelle, niin kuin Herra puhui minun isälleni Daavidille, sanoen: 'Sinun poikasi, jonka minä asetan valtaistuimellesi sinun sijaasi, on rakentava minun nimelleni temppelin.' Niin käske nyt hakata minulle setripuita Libanonilta. Minun palvelijani olkoot sinun palvelijaisi kanssa. Minä annan sinulle

palvelijaisi palkan, aivan niin kuin sinä määrää. Sillä sinä tiedät, ettei meillä ole ketään, joka osaisi niin hakata puita kuin siidonilaiset."

Kun Hiiram kuuli Salomon sanat, tuli hän hyvin iloiseksi ja sanoi: "Kiitetty olkoon tänä päivänä Herra, joka on antanut Daavidille viisaan pojan hallitsemaan tuota monilukuista kansaa." Hiiram lähetti Salomolle tämän sanan: "Minä olen kuullut sanan, jonka sinä minulle lähetit. Minä olen täyttävä kaikessa sinun toivomuksesi, mitä tulee setripuihin ja kypressipuihin. Minun palvelijani vetäkööt ne Libanonilta alas mereen, ja minä panetan ne meressä lauttoihin kuljetettaviksi paikkaan, minkä sinä minulle määrää, ja hajotan ne siellä; sinä saat noutaa ne sieltä. Mutta täytä sinä minun toivomukseni ja anna minun hovilleni muonaa." Niin Hiiram antoi Salomolle setripuita ja kypressipuita niin paljon, kuin tämä toivoi. Mutta Salomo antoi Hiiramille kaksikymmentä tuhatta koor-mittaa nisuja, ravinnoksi hänen hovillensa, ja kaksikymmentä koor-mittaa survomalla saatua öljyä. Tämän Salomo antoi Hiiramille joka vuosi. Herra oli antanut Salomolle viisautta, niinkuin hän oli hänelle luvannut. Rauha vallitsi Hiiramin ja Salomon välillä, ja he tekivät liiton keskenänsä.

Työmiehiä oli ja tarvittiin paljon = aivan valtava projekti

Kuningas Salomo otti verotyöläisiä koko Israelista, ja verotyöläisiä oli kolmekymmentä tuhatta miestä. Nämä hän lähetti Libanonille vuorotellen, kymmenentuhatta kunakin kuukautena, niin että he olivat yhden kuukauden Libanonilla ja kaksi kuukautta kotonansa; ja Adoniram oli verotöiden valvojana. Salomolla oli seitsemänkymmentä tuhatta taakankantajaa ja kahdeksankymmentä tuhatta kivenhakkaajaa vuoristossa; sen lisäksi Salomon maaherrojen virkamiehiä, jotka valvoivat töitä, kolmetuhatta kolmesataa miestä, vallitsemassa väkeä, joka teki työtä.

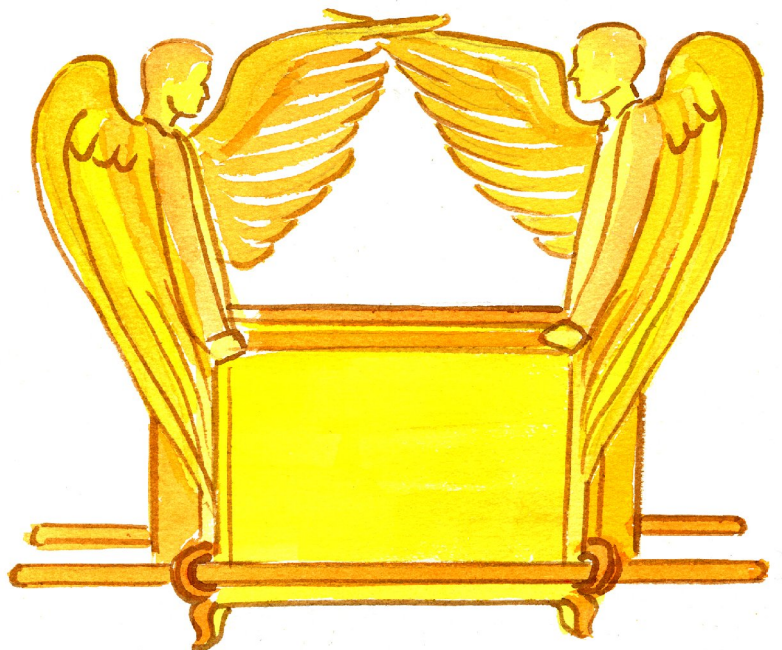
Tarvittiin kivenhakkaajiakin

Kuningas (Salomo) käski louhia suuria kiviä, kallisarvoisia kiviä, laskeakseen temppelin perustuksen hakatuista kivistä. Niin Salomon ja Hiiramin rakentajat ja gebalilaiset hakkasivat niitä ja valmistivat puut ja kivet temppelin rakentamiseksi. - - Kun temppeli rakennettiin, tehtiin se kivistä, jotka tulivat valmiina louhimosta, niin ettei kuulunut vasaran, ei minkään rauta-aseen kalketta temppeliä rakennettaessa.

Rakennuksesta tuli valtava ja valtavan hieno

Temppeli, jonka kuningas Salomo Herralle rakensi, oli kuuttakymmentä kyynärää (30 m) pitkä, kahtakymmentä kyynärää (15 m) leveä ja kolmeakymmentä kyynärää (15 m) korkea.

Salomo päällysti temppelin sisäpuolelta puhtaalla kullalla. Hän sulki kultavitjoilla kaikkeinpyhimmän, jonka oli päällystänyt kullalla. Koko temppelin hän päällysti sisältä kullalla, koko temppelin yltyleensä.

Hän teki kaikkeinpyhimpään kaksi kerubia öljyvuusta, kymmenen kyynärän korkuista; ja kerubin toinen siipi oli viisikyynäräinen, ja kerubin toinen siipi oli myös viisikyynäräinen, niin että oli kymmenen kyynärää toisen siiven kärjestä toisen kärkeen. Molemmat kerubit olivat yhtä suuret ja yhdenmuotoiset: Ne olivat 10 kyynärän korkuiset (5 m). Hän pani kerubit temppelin sisimpään osaan, ja kerubit levittivät siipensä niin, että toisen siipi kosketti toista seinää ja toisen kerubin siipi kosketti toista seinää; ja temppelin keskikohdalla koskettivat niiden toiset siivet toisiaan. Hän päällysti kerubit kullalla. Kaikkiin temppelin seiniin yltympäri hän leikkautti veistoksia, kerubeja, palmuja ja kukkakiehkuroita sekä perä- että etuosaan. Temppelin lattian hän päällysti kullalla, sekä perä- että etuosan lattian. Kaikkeinpyhimmän oviaukkoon hän teki ovet öljyvuusta; kamana ja pielet muodostivat viisikulmion. Molempiin öljyvuusta tehtyihin oviin hän leikkautti kerubeja, palmuja ja kukkakiehkuroita, ja päällysti ne kullalla; hän levitti kultaa kerubien ja palmujen päälle. Niin hän teki myös temppelisolin

oviaukkoon öljyvuusta pielet, nelikulmion muotoiset, ja kypressivuusta kaksi ovea; toisen oven molemmat laudat olivat kääntyviä, ja toisen oven molemmat laudat olivat kääntyviä. Ja hän leikkautti niihin kerubeja, palmuja ja kukkakiehkuroita ja päällysti ne kullalla, joka levitettiin veistosten päälle.

Salomolle tuli tämä Herran sana:

"Tälle temppelille, jota sinä rakennat, on käyvä näin: jos sinä vaellat minun säädöksieni mukaan ja noudatat minun oikeuksiani, otat vaarin kaikista minun käskyistäni ja vaellat niiden mukaan, niin minä täytän sinulle sanani, jonka olen puhunut sinun isällesi Daavidille: Minä asun israelilaisten keskellä enkä hylkää kansaani Israelia." Niin Salomo rakensi temppelin valmiiksi.

Liitonarkki tuotiin temppeliin

Kun kaikki työ, minkä kuningas Salomo teetti Herran temppeliin, oli valmis, vei Salomo sinne isänsä Daavidin pyhät lahjat; hopean, kullan ja kalut hän pani Herran temppelin aarrekammioihin. Sitten Salomo kokosi Israelin vanhimmat ja kaikki sukukuntien johtomiehet, israelilaisten perhekuntapäämiehet, kuningas Salomon luo Jerusalemiin, tuomaan Herran liitonarkkia Daavidin kaupungista, se on Siionista. Niin kokoontuivat kuningas Salomon luo kaikki Israelin miehet juhlapäivänä eetanin-kuussa, joka on seitsemäs kuukausi. Kun kaikki Israelin vanhimmat olivat tulleet saapuville, nostivat papit arkin, ja he veivät Herran arkin ja ilmestysmajan sinne, sekä kaiken pyhän kaluston, joka oli majassa; papit ja leeviläiset veivät ne sinne. Kuningas Salomo seisoi arkin edessä ja hänen kanssaan koko Israelin kansa, joka oli kokoontunut hänen luoksensa; ja he uhrasivat lampaista ja raavaita niin paljon, että niitä ei voitu lukea, ei laskea. Papit toivat Herran liitonarkin paikoilleen temppelin kuoriin, kaikkeinpyhimpään, kerubien siipien alle. Sillä kerubit levittivät siipensä sen paikan yli, missä arkki oli, ja kerubit suojasivat ylhäältä päin arkkiä ja sen korentoja. Korennot olivat niin pitkät, että niiden päät voi nähdä kaikkeinpyhimmästä, kuorin edestä; mutta ulkoa niitä ei voinut nähdä. Ja ne jäivät sinne, tähän päivään asti. Arkissa ei ollut muuta kuin ne kaksi kivitaulua, jotka Mooses oli pannut sinne Hoorebilla, kun Herra teki liiton israelilaisten kanssa, heidän lähdettyänsä Egyptin maasta.

Herran kirkkaus täytti temppelin

Kun papit lähtivät pyhäköstä, täytti pilvi Herran temppelin, niin että papit eivät voineet astua toimittamaan virkaansa pilven tähden; sillä Herran kirkkaus täytti Herran temppelin. Silloin Salomo sanoi: "Herra on sanonut tahtovansa asua pimeässä. Minä olen rakentanut huoneen sinulle asunnoksi, asuinsijan, asuaksesi siinä iäti." Sitten kuningas käänsi kasvonsa ja siunasi

koko Israelin seurakunnan; ja koko Israelin seurakunta seisoi. Hän sanoi: "Kiitetty olkoon Herra, Israelin Jumala, joka kädellensä on täyttänyt sen, mitä hän suullansa puhui minun isälleni Daavidille..."

Otteita Salomon rukouksesta 1 Kun. 8:22-29 , 54-63.:

Sitten Salomo astui Herran alttarin eteen koko Israelin seurakunnan nähden, ojensi kätensä taivasta kohti ja sanoi: "Herra, Israelin Jumala, ei ole sinun vertaistasi jumalaa, ei ylhäällä taivaassa eikä alhaalla maan päällä, sinun, joka pidät liiton ja säilytät laupeuden palvelijoihisi kohtaan, jotka vaeltavat sinun edessäsi kaikesta sydämestänsä, sinun, joka olet pitänyt, mitä puhuit palvelijallesi Daavidille, minun isälleni. Mitä suullasi puhuit, sen sinä kädelläsi täytit, niin kuin nyt on tapahtunut. -- Mutta asuuko todella Jumala maan päällä? Katso, taivasiin ja taivasten taivasiin sinä et mahdu; kuinka sitten tähän temppeliin, jonka minä olen rakentanut! Käännä kuitenkin palvelijasi rukouksen ja anomisen puoleen, Herra, minun Jumalani, niin että kuulet huudon ja rukouksen, jonka palvelijasi tänä päivänä rukoilee sinun edessäsi, ja että silmäsi ovat yöt ja päivät avoinna tätä temppeliä kohti, tätä paikkaa kohti, josta sinä olet sanonut: 'Minun nimeni on asuva siellä', niin että kuulet rukouksen, jonka palvelijasi tähän paikkaan päin kääntyneenä rukoilee.

kun Salomo oli lakannut rukoilemasta ja anomasta Herralta kaikkea tätä, nousi hän Herran alttarin edestä, jossa hän oli ollut polvillaan kädet ojennettuina taivasta kohti, astui esille ja siunasi koko Israelin seurakunnan suurella äänellä, sanoen: "Kiitetty olkoon Herra, joka on antanut levon kansallensa Israelille, aivan niin kuin hän on puhunut. Ei ole jäänyt täyttämättä ainoakaan kaikista lupauksista, jotka Herra on antanut palvelijansa Mooseksen kautta. Olkoon Herra, meidän Jumalamme, meidän kanssamme, niin kuin hän on ollut meidän isiemme kanssa. Älköön hän meitä jättäkö älköönkö hyljätkö, vaan kääntäköön meidän sydämemme puoleensa, niin että aina vaellamme hänen teitensä ja noudatamme hänen käskyjensä, säädöksiensä ja oikeuksiansa, jotka hän on antanut meidän isillemme. Olkoot nämä minun sanani, joilla minä olen armoa anonut Herran edessä, päivät ja yöt likellä Herraa, meidän Jumalaamme, että hän hankkisi oikeuden palvelijallensa ja kansallensa Israelille, kunkin päivän tarpeen mukaan, niin että kaikki maan kansat tulisivat tietämään, että Herra on Jumala eikä muuta jumalaa ole. Antautukaa te ehyin sydämin Herralle, Jumalallenne, niin että vaellatte hänen säädöksiensä mukaan ja noudatatte hänen käskyjensä samoin kuin nytkin."

Sitten kuningas ja koko Israel hänen kanssansa uhrasivat teurasuhrin Herran edessä. Salomo uhraisi yhteysuhrina, jonka hän Herralle uhraisi, kaksikymmentäkaksi tuhatta raavasta ja satakaksikymmentä tuhatta lammasta. Niin he, kuningas ja kaikki israelilaiset, vihkivät Herran temppelin.

3. Kertomuksen keskeinen opetus

Temppeli korvasi ilmestysmajan.

4. Muita vastaavia kertomuksia Raamatussa

Ilmestysmajan rakentaminen erämaavaelluksen aikana VT2_11.

5. Opeteltava Raamatun lause

Jos Herra ei huonetta rakenna, niin sen rakentajat turhaan vaivaa näkevät.
Ps. 127:1.

6. Lauluehdotus VK 341 (UVK 582)

Jos huonetta ei rakenna Jumala, auttajamme,
on työmme tyhjiin raukeeva, me turhaan harrastamme.
Min ihmisvoima, nero loi, ei koskaan täällä kestää voi, jos tueks ei käy Herra.

Jos kaupunkia varjella ei tahdo itse Luoja,
Niin turhaan valvoo vartija, on heikko sillä suoja.
Ei kestä vahvin hallitus, jos puuttuu Herran siunaus. Kuin kuiva puu se kaatuu.

On ilman Herraa huoneemme hiekalle rakennettu,
Se vaikka oisi vuorelle Lujasti perustettu.
Kun vaarain virrat kuohahtaa, Kun ajan myrskyt riehahtaa, ei jälkeä jää siitä.

Ja vaikka varhain noustaiskin, puuhattais myöhään yöhön,
Ei aherruskaan ahkerin tuo menestystä työhön.
Vaan työ jos tehdään Herrassa ja mielin nöyrin uskossa, ei puutu siunausta.

Sävel Porista, sanat Julius Krohn 1835-1888

Virsi pohjautuu psalmiin 127:

Matkalaulu; Salomon virsi.

Jos Herra ei huonetta rakenna, niin sen rakentajat turhaan vaivaa näkevät.

Jos Herra ei kaupunkia varjele, niin turhaan vartija valvoo.

Turhaan te nousette varhain ja myöhään menette levolle ja syötte leipänne murheella: yhtä hyvin hän antaa ystävilleen heidän nukkuessansa.

Katso, lapset ovat Herran lahja, ja kohdun hedelmä on anti.

Niin kuin nuolet sankarin kädessä, niin ovat nuoruudessa synnytettyt pojat. Onnellinen se mies, jonka viini (= nuolikotelo) on niitä täynnä! Eivät he joudu häpeään, kun portissa puhuttelevat vihamiehiänsä.

Tämä on toinen Salomon kirjoittamista psalmeista. Toinen on psalmi 72. Raamatussa on kaikkiaan 150 psalmia, joista 75 on Daavidin kirjoittamia. 50 psalmin kirjoittajaa ei mainita. Muita mainittuja ovat: Mooses (1), koorahilaiset (11), Aasaf (12), Eetan (1).

7. Tehtäviä / kysymyksiä

Vertaa Salomon rakennusprojektia Suomen suurimpaan rakennusprojektiin kautta aikojen = Olkiluodon ydinvoimala 3. Sitä on ollut rakentamassa maksimissaan n. 4 500 työmiestä vuonna 2009. (Wikipedia.fi)

8. Muuta huomioon otettavaa

Salomon rakennuttama temppeli kesti n. 370 vuotta. Se tuhottiin, kun Juudan kansa joutui pakkosiirtolaisuuteen Baabeliin.

Baabelin vankeus kesti 70 vuotta. Kun osa Juutalaisista palasi takaisin, rakennettiin toinen, ns. Serubbaabelin temppeli. Uusi temppeli oli suurempi kuin Salomon, mutta ulkonaisen loiston suhteen Salomon temppeli oli ainutlaatuinen. Mutta se vaurioitui pahoin roomalaisen sotapäällikkö Pompeiuksen valloittaessa Jerusalemin v. 63 eKr.

Kuningas Herodes Suuri määräsi n. v. 20 eKr. aloittamaan uuden temppelin rakennustyöt. Jeesuksen toiminnan aikana rakennustyö oli yhä kesken. Vasta v. 64 jKr. temppeli oli täysin valmis, siis vain kuusi vuotta ennen kuin roomalainen sotaväki hävitti sen ja koko kaupungin. Ainoa tähän päivään säilynyt osa on Temppelin läntinen ulkomuuri, jota kutsutaan Itkumuuriksi. Huom. (Herodeksen temppeli oli itse asiassa laajennettu Serubbaabelin temppeli eikä siis kokonaan uusi.)

Jumalan liitonarkki sijoitettiin Salomon temppelin kaikkeinpyhimpään. Mutta missä arkki on nyt? Arkin katoamisen ajankohtaa ei ole voitu varmasti todeta, mutta Jeremian aikana se näyttää jo olleen kateissa. Jer. 3:16: ”Kun te lisäännytte ja tulette hedelmällisiksi maassa niinä päivinä, sanoo Herra, niin ei enää puhuta Herran liitonarkista, se ei enää ajatukseen astu, eikä sitä enää muisteta; ei sitä enää kaivata, eikä sellaista enää tehdä.

15.3.2015

